

strategie

Euroregionu
Neisse-Nisa-Nysa
2014–2020

strategie

Euroregionu
Neisse-Nisa-Nysa
2014 – 2020

Obsah

Úvod	5
Proces zpracování dokumentu	6
Základní informace o Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa	10
Vize, prioritní oblasti	11
<hr/>	
Prioritní oblasti, tematické oblasti a rozvojová opatření	12
<i>A / Doprava</i>	14
<i>B / Hospodářství a cestovní ruch</i>	17
<i>C / Ochrana životního prostředí a klimatu, energetika</i>	20
<i>D / Řízení rizik</i>	23
<i>E / Kultura, vzdělávání a věda</i>	27
<i>F / Podpora přeshraniční spolupráce</i>	30
<hr/>	
Implementace	34
Závěr	34

Úvodní slovo Prezídia Euroregionu

přednosta Berndt Lange (D)

hejtman Martin Půta (CZ)

primátor Piotr Roman (PL)

Přeshraniční spolupráce se v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

úspěšně rozvíjí přes dvě desetiletí. Právě výročí 20 let spolupráce v trojzemí Německa, České republiky a Polska bylo impulsem jednak k hodnocení dosavadní spolupráce, ale i pro stanovení nových cílů do budoucna. Právě v tomto období bylo rozhodnuto zpracovat strategii rozvoje spolupráce, kterou držíte v ruce. Věříme, že nám pomůže rozvíjet vzájemnou spolupráci způsobem, který zlepší životní podmínky obyvatel našeho Euroregionu.

1

Úvod

Spíše než o klasickou strategii rozvoje přeshraničního území se jedná o strategii rozvoje přeshraniční spolupráce v území a to v oblastech, kde tato spolupráce má největší přínosy.

Cílem této strategie je:

- Stanovit priority spolupráce v rámci Euroregionu – tj. stanovit jasné oblasti, ve kterých má být další spolupráce v rámci ERN rozvíjena a Euroregionem jako institucí podporována. Tyto priority jsou stanoveny i pro každou tematickou oblast, ve které fungují pracovní skupiny.
- V co možná největší míře ovlivnit nastavení pravidel pro podporu přeshraniční spolupráce a konkrétních programů přeshraniční spolupráce na období 2014–2020 týkajících se území ERN. Tato strategie definuje priority spolupráce na období shodné s programovacím obdobím EU. ERN je zapojen do přípravy budoucích programů a je tak schopen poskytnout údaje za své území jak do analytické, tak do návrhové části budoucích programů.
- Identifikovat v území pilotní projekty a připravit je k podpoře již na samém počátku programovacího období. I když je možné, že ne všechny projekty a oblasti budou způsobilé k podpoře z budoucích programů přeshraniční spolupráce, bude se ERN snažit tyto projekty podporovat z jiných dotačních programů či prostředků dalších institucí.

V akčním plánu pak mohou být definovány konkrétní pilotní projekty, do kterých mohou být dle příslušných kompetencí zapojeni různí partneři. Některé projekty týkající se především vytváření vhodných podmínek pro spolupráci může realizovat přímo Euroregion jako instituce, některé projekty pak mohou realizovat obce, okresy či kraj a některé další instituce působící na území Euroregionu. V některých oblastech bude naopak spočívat role Euroregionu a jeho členů spíše ve snaze ovlivnit národní legislativu či iniciovat potřebné mezinárodní smlouvy důležité pro rozvoj spolupráce.

Proces zpracování dokumentu

Schéma tvorby Strategie rozvoje Euroregionu Nisa

Příprava hlavních akčních oblastí okresů Görlitz a Bautzen pro Strategii Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

metoda	výsledek
Rozhovory, internetové rešerše a rešerše, literatury, SWOT analýza	Definice hlavních akčních oblastí
Jednání pracovních skupin	Optimalizace hlavních akčních oblastí
Hodnotící matice	Stanovení priorit hlavních oblastí
Přepřracovaná SWOT analýza	Formulace rozvojových cílů
Projednání s experty	Připomínky a doplnění k hlavnímu akčním oblastem
Harmonizace německých hlavních akčních oblastí s českými a polskými strategickými dokumenty	Strategie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

2.1 Strategie rozvoje české a polské části ERN 2014–2020

Postup zpracování strategie vycházel z obecně přijímané metodiky zpracování strategických rozvojových dokumentů. Při zpracování Strategie rozvoje ERN byl použit následující postup:

1. fáze:
Socioekonomická analýza a SWOT analýza
V první fázi byla členům pracovních skupin představena zpracovaná socioekonomická analýza a odborníci byli vyzváni k jejímu připomínkování. Připomínky byly do analýzy zapracovány. Aby byl zajištěn hladký a rychlý začátek procesu tvorby strategie, byl ještě před započatím práce grémií vypracován odborný návrh konceptu strategie. Jeho smyslem bylo poskytnout členům odborných grémií vstupní podklad k diskusi a připomínkování. V první fázi členové odborných skupin EUREX připomínkovali navrženou SWOT analýzu své dané oblasti. Připomínky byly zapracovány a byly předloženy aktualizované analýzy k odsouhlasení. Na základě odsouhlasených dílčích SWOT analýz byly vytvořeny souhrnné SWOT analýzy pro jednotlivé prioritní oblasti. Bylo navrženo sloučení některých tematických oblastí do větších tematických celků – prioritních oblastí.

2. fáze: **Vize, strategické cíle, prioritní oblasti**
V druhé fázi byly započaty práce na návrhové části strategie. Nejprve byla odsouhlasena vize území – tedy jak by mělo území Euroregionu vypadat v roce 2020. Z této vize byly odvozeny jednotlivé prioritní oblasti. Každá z tematických oblastí obsahuje popis a odůvodnění. Každá odborná skupina byla zodpovědná za práci ve své konkrétní tematické oblasti, řídicí tým poté řešil překryvy či témata nepokrytá pracovními skupinami. Ke zpracování dalších témat byli pozváni experti příslušné oblasti. Byla zajištěna jednotná struktura výstupů všech pracovních skupin.

3. fáze: **Opatření**
Ve třetí fázi zpracování strategie byl v pracovních skupinách navržen v jednotlivých tematických oblastech seznam opatření vedoucích k dosažení stanovených cílů. Pro každé opatření byl vypracován krátký popis a zdůvodnění, vč. uvedení vhodných aktivit.

4. fáze: **Finalizace dokumentu – návrh implementace, vyhodnocování**
V poslední fázi tvorby Strategie byl celý dokument finalizován. Všechny dílčí výstupy za tematické oblasti byly agregovány do jednoho uceleného dokumentu. Řídicí tým řešil případné překryvy a dopracování dalších témat.

Pro zpracování strategie vzniklo několik grémií. Samotnou tvorbu strategie zastřešoval Řídicí výbor, který celému procesu dodával především politickou záštitu. Řídicí tým koordinoval tvorbu strategie a pravidelně vyhodnocoval pokrok ve tvorbě strategie a navrhoval další postupy. Samotná práce probíhala v odborných pracovních skupinách složených z expertů na jednotlivé tematické oblasti ze všech stran hranice. Pro zpracování strategie byly využity odborné pracovní skupiny Euroregionu Nisa – EUREX. Využity byly znalosti i další expertů, především v oblastech, kde se pracovní skupiny nescházely pravidelně. Koordinaci česko-polského projektu „Strategie rozvoje Euroregionu Nisa“ zajišťoval společný přeshraniční projektový tým složený z polského a českého experta. Tým byl zodpovědný za koordinaci celého projektu v souladu s pravidly operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko 2017–2013. Některé projektové aktivity přímo realizoval, jiné koordinoval a úzce spolupracoval s externími dodavateli.

2.2 Hlavní akční oblasti okresů Görlitz a Bautzen pro Strategii Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okresy Görlitz a Bautzen zpracovaly ve společné pracovní skupině pod vedením Úřadu pro rozvoj okresu Görlitz (Amt für Kreisentwicklung) akční priority pro německou část Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Tato spolupráce probíhala s Regionálním plánovacím svazem Horní Lužice – Dolní Slezsko (Regionaler Planungsverband Oberlausitz-Niederschlesien) a sdružením Euroregion Neisse e.V.; mimo to probíhaly konzultace s dalšími experty. S pomocí hodnotící matice byly vypracovány prioritní cíle společného rozvoje. K těmto cílům byla přiřazena těžiště – v ideálním případě – konkrétní záměry. Dokument, který z této práce vzešel, tvořil základ pro jednání s českými a polskými partnery pro vypracování společné koncepce (Strategie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa) a dlouhodobě také pro práci struktur Euroregionu (expertní skupiny EUREX).

Následujících dvanáct přeshraničních témat okresy vyhodnotily a stanovily jejich pořadí podle důležitosti.

1. Bezpečnost (ochrana před katastrofami, policie, hasiči, protipovodňová ochrana atd.) a zajištění životních podmínek (záchranné služby, zásobování, zdravotnictví, veterinární služby, sociální začleňování a infrastruktura / boj proti chudobě)
2. Cestovní ruch
3. Celoživotní učení (vzdělávání, kvalifikace)
4. Setkávání občanů a institucí (v oblastech umění, sport, kultura, partnerská spolupráce)
5. Doprava (veřejná regionální osobní doprava, železniční regionální osobní doprava)
6. Kultura (kulturní krajina, ochrana památek, velké projekty)
7. Ochrana životního prostředí, udržitelné využívání zdrojů
8. Posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků zvláště v oblastech obchodu / hospodářské podpory (společné projednání), trh práce
9. Věda, výzkum, inovace
10. Energie a ochrana klimatu (vč. snížení emisí CO2)
11. Územní plánování, regionální a lokální plánování
12. Informační a komunikační technologie (rychlý internet)

Výsledek se stal podkladem pro další třístrannou harmonizaci. Konečné znění bylo odsouhlaseno přednosty okresů (landráty) v květnu 2013 a v červnu 2013 bylo předáno Euroregionu Neisse e.V.

◀ zleva:
Magdalena Dziuk (D)
Mirosław Zdułski (PL)
Pavel Branda (CZ)

▶ Třístranný workshop k metodice
a stanovení priorit v Žitavě

2.3 Vytvoření třístranné strategie Euroregionu Neisse- Nisa-Nysa 2014–2020

Harmonizační proces se uskutečnil v rámci následujících projektů financovaných z programů přeshraniční spolupráce v programovacím období 2007–2013:

- „Euroregionální strategie ERN (Euroregion Neisse-Nisa Nysa)“ v rámci operačního programu Sasko-Polsko 2007–2013 (vedoucí partner: Euroregion Neisse e.V., projektový partner: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa). V rámci projektu byly realizovány a financovány následující aktivity: překlady dokumentu do třech jazyků, workshopy a pracovní setkání.

Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie, Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

- „Zintenzivnění přeshraniční spolupráce v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa“ v rámci operačního programu ČR-Polsko 2007–2013 (vedoucí partner: Euroregion Nisa, regionální sdružení, projektový partner: Euroregion Neisse e.V.). V rámci projektu byly realizovány a financovány následující aktivity: grafická příprava a tisk společné třístranné strategie ve třech jazykových mutacích, workshopy a pracovní setkání.

Harmonizační proces společného strategického dokumentu mezi všemi třemi stranami ERN byl koordinován a prováděn skrze společný projektový tým

- německá strana
Mgr. Magdalena Dziuk
- česká strana
Dr. Pavel Branda
- polská strana
Dr. Mirosław Zdułski

Uskutečnila se dvoustranná i třístranná koordinační setkání se zapojením externích expertů. V procesu třístranné harmonizace jednotlivé strany projevíly připravenost ke kompromisům při zohlednění národních specifik.

Východiskem pro vytvoření společného dokumentu byly následující prioritní oblasti:

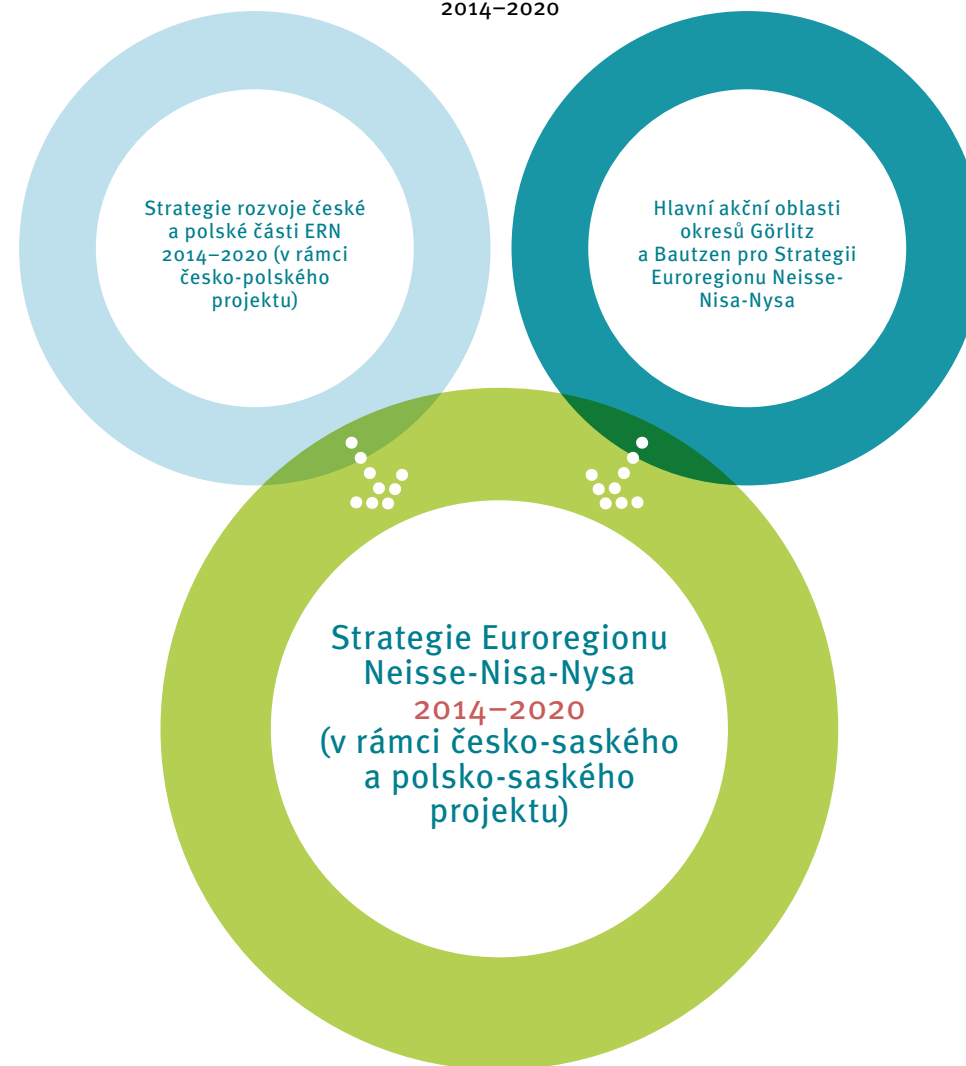
- Ze Strategie rozvoje české a polské části ERN 2014–2020: Dopravní dostupnost, Hospodářství a Cestovní ruch, Životní prostředí, Bezpečnost, Kultura a vzdělávání, Podpora přeshraniční spolupráce;
- Z Hlavních akčních oblastí okresů Görlitz a Bautzen pro Strategii Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa: Bezpečnost a základní životní podmínky, Cestovní ruch, Celoživotní učení (vzdělávání, kvalifikace), Setkávání občanů a institucí, Doprava, Kultura, Životní prostředí, udržitelné využívání zdrojů, Posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, Energie a ochrana klimatu, Věda, výzkum, inovace;

V procesu harmonizace bylo vydefinováno následujících šest nejdůležitějších oblastí:

- Doprava
- Hospodářství a cestovní ruch
- Ochrana životního prostředí a klimatu, energie
- Řízení rizik
- Kultura, vzdělávání a věda
- Podpora přeshraniční spolupráce

Ostatní analyzované oblasti jsou taktéž důležité, nicméně ne stejně pro všechny strany ERN. Příkladem je trh práce, který, i když je důležitý, vyžaduje koordinaci na všech úrovních od národních až po místní úroveň, především pokud jde o integraci pracovních trhů, mobilitu pracovní síly a uznávání kvalifikací pracovníků.

Schéma vytvoření třístranné strategie
Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
2014–2020

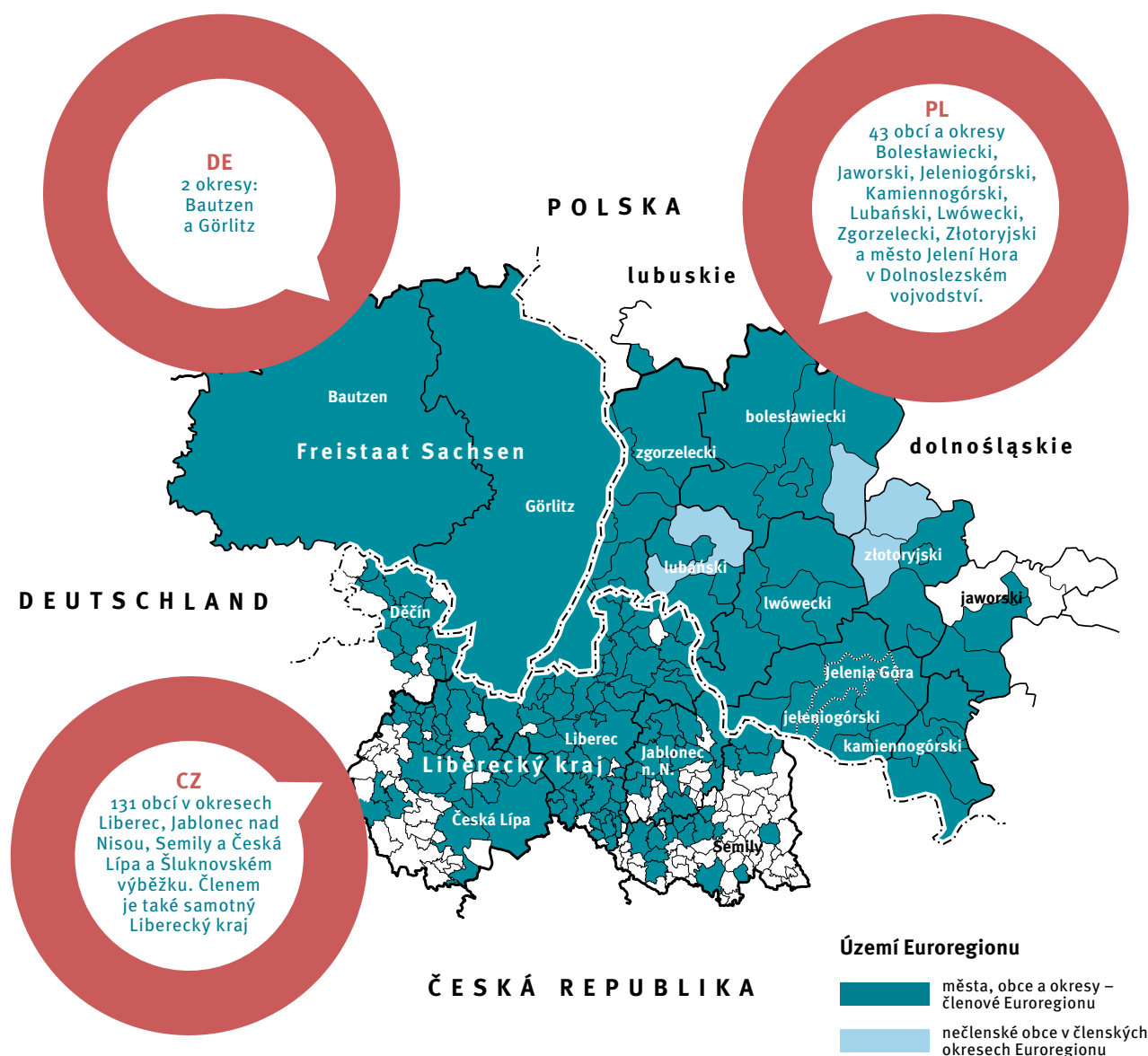

Základní informace o Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

- VZHEDEM K POLOZE EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA JE POTŘEBA ZMÍNIT ROZVÍJEJÍCÍ SE SPOLUPRÁCI A VYTVÁŘEJÍCÍ SE PARTNERSKÉ VZTAHY MEZI SASKEM A LUBUŠSKÝM VOJVODSTVÍM.
- SPOLUPRÁCE S EUROREGIONEM SZPREWA-NYSA-BÓBR (ZEJMÉNA OKRESEM ŽÁRSKÝM) BUDE POKRAČOVAT ROVNĚŽ V LETECH 2014–2020.
- EUROREGION JE CHARAKTERISTICKÝ SVOJÍ ÚZEMNÍ RŮZNORODOSTÍ – OD HORSKÝCH OBLASTÍ, PŘES PODHORSKÉ, AŽ PO NÍŽINY. NA JEHO ÚZEMÍ SE NACHÁZÍ MNOHO CENNÝCH PŘÍRODNÍCH CHRÁNĚNÝCH OBLASTÍ.

- NEPŘÍZNIVÝ DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ ZAZNAMENÁVÁ PŘEDEVŠÍM NĚMECKÁ A POLSKÁ STRANA.
- ÚZEMÍ ERN DISPONUJE POMĚRNĚ HUSTOU DOPRAVNÍ SÍTÍ, JEJÍŽ KVALITA SE POSTUPNĚ ZLEPŠUJE.
- SPOLUPRÁCE SE ODEHRÁVÁ V MNOHA OBLASTECH LIDSKÉHO ŽIVOTA.
- PRACOVNÍ SKUPINY FUNGUJÍ V NÁSLEDUJÍCÍCH OBLASTECH: HOSPODÁŘSTVÍ, SILNIČNÍ DOPRAVA, ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA, HISTORIE, CESTOVNÍ RUCH A CYKLODOPRAVA, PAMÁTKY, KNIHOVNY, ŠKOLSTVÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ, KRIZOVÉ ŘÍZENÍ, ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SUŽBY, LESY, ČISTÁ NISA A STATISTIKA.

Vize, prioritní oblasti

Zdroj: Statistický úřad Wrocław

Myšlenka založení uroregionu

na trojmezí států Polska, Německo a tehdy ještě Československa se zrodila mezi politiky, ekonomy a akademiky v Žitavě na přelomu let 1990/1991. Od počátku měla samosprávný charakter a získala podporu primátora Liberce Jiřího Drdy, přednosty okresu Žitava Heinze Eggerta a jelenohorského vojvodu Jerzego Nalichowského. Na základě jednání a konzultací podepsaly tři strany dne 15. května 1991 Prohlášení o spolupráci – přeshraničním partnerství a o několik dnů později, tj. 23. téhož měsíce, se v Žitavě uskutečnila „zakladatelská konference trojzemí“, nad kterou převzali záštitu prezidenti tří států: Václav Havel, Lech Wałęsa a Richard von Weizsäcker. Byla na ní uzavřena předběžná dohoda o založení subjektu „Euroregion trojzemí“ (od tohoto názvu bylo později upuštěno a byl nahrazen názvem Euroregion Neisse-Nisa-Nysa) a bylo přijato Memorandum vytyčující další směry činnosti.

V červenci 1991 byla v Žitavě zřízena koordinační kancelář Euroregionu Nisa. Obdobně, i když ještě s minimálním personálním obsazením, vznikly v Liberci a v Jelení Hoře. V srpnu téhož roku byly připraveny stanovy a projekt organizační struktury a byl schválen konečný termín pro schvalování usnesení o vstupu do vznikajícího euroregionu místními samosprávami. Dne 21. prosince 1991 se konalo v Žitavě první zasedání Rady Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Toto datum se považuje za oficiální datum jeho založení. V příštím roce Rada Euroregionu přijala první

verzi Rámcové dohody o spolupráci, schválila akční plán a logo a zároveň přijala usnesení o členství v Asociaci evropských hraničních regionů (AEBR). Euroregion Neisse-Nisa-Nysa nemá ve smyslu právních předpisů jednotlivých států právní subjektivitu. Všechny jeho orgány pracují na základě národní legislativy. Tvoří ho tři sdružení: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa, Euroregion Nisa – regionální sdružení a Kommunalgemeinschaft Euroregion Neisse, e.V. Členství obcí a okresů je vnitřní záležitostí každé ze stran a nevyžaduje souhlas partnerů. Cíle a rozsah spolupráce členů Euroregionu byly stanoveny v přijaté Rámcové dohodě o spolupráci. K nejvýznamnějším cílům patřila podpora zájmů obcí, okresů a občanských aktivit, které jsou v souladu s rozvojovými cíli regionu a také pomoc na regionální úrovni v oblastech, které vedou ke vstupu do Evropské unie.

4.1 Vize Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je místem, které se rozvíjí díky přeshraniční spolupráci mezi samosprávnými orgány, organizacemi a lidmi v každé oblasti lidského života. Díky tomu jeho obyvatelé využívají všech výhod a možností, které jim poskytuje poloha příhraničního území.

4.2 Prioritní oblasti

K uskutečnění vize je zapotřebí, aby se rozvíjela spolupráce především v následujících prioritních oblastech:

- Doprava;
- Hospodářství a cestovní ruch;
- Ochrana životního prostředí a klimatu, energie;
- Řízení rizik;
- Kultura, vzdělávání a věda;
- Podpora přeshraniční spolupráce.

Přeshraniční spolupráci je zapotřebí systematicky podporovat a vytvářet pro její rozvoj vhodné podmínky.

Prioritní oblasti, tematické oblasti a rozvojová opatření

V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé prioritní oblasti. V rámci každé prioritní oblasti jsou popsány tematické oblasti. Každá tematická oblast obsahuje též stručný popis vývoje spolupráce v dané oblasti a stanovuje specifické cíle – tj. čeho by mělo být v dané tematické oblasti do roku 2020 dosaženo. Všechny prioritní oblasti jsou stejně důležité. K dosažení cílů jsou navržena jednotlivá rozvojová opatření s uvedením, k naplnění jakých cílů dané opatření přispívá, zdůvodněním opatření a výčtem vhodných aktivit.

A

Doprava

A.1

Silniční doprava

OPATŘENÍ A.1.1
Společné plánování a rozvoj silniční sítě, spolupráce v oblasti bezpečnosti silničního provozu

OPATŘENÍ A.1.2
Investice do nových a zlepšení stavu stávajících přeshraničních silničních spojení

A.2

Železniční doprava a veřejná hromadná doprava

OPATŘENÍ A.2.1
Investice do nových a modernizace stávajících přeshraničních železničních spojení a veřejné hromadné dopravy

OPATŘENÍ A.2.2
Vznik a rozvoj společných dopravních a turistických nabídek a jejich účinná propagace

OPATŘENÍ A.2.3
Zjednodušení podmínek pro schválení železničních vozidel pro přeshraniční provoz

B

Hospodářství a cestovní ruch

B.1

Hospodářství

OPATŘENÍ B.1.1
Podpora inovací

OPATŘENÍ B.1.2
Podpora hospodářské spolupráce a prezentace společného hospodářského prostoru

B.2

Cestovní ruch

OPATŘENÍ B.2.1
Koordínace rozvoje cestovního ruchu

OPATŘENÍ B.2.2
Investice do infrastruktury a služeb cestovního ruchu

OPATŘENÍ B.2.3
Vytváření a propagace přeshraničních nabídek a produktů cestovního ruchu

C

Ochrana životního prostředí a klimatu, energetika

C.1

Ochrana životního prostředí a klimatu

OPATŘENÍ C.1.1
Spolupráce v ochraně životního prostředí a klimatu

OPATŘENÍ C.1.2
Udržitelné využívání zdrojů

OPATŘENÍ C.1.3
Spolupráce při přírodních katastrofách a jejich prevenci

C.2

Energetika

OPATŘENÍ C.2.1
Transfer zkušeností v oblasti energetiky a společné pilotní projekty

D

Řízení rizik

D.1

Krizové řízení

OPATŘENÍ D.1.1
Legislativa a regionální smlouvy pro krizové řízení

OPATŘENÍ D.1.2
Vytvoření účinného systému krizového řízení

D.2

Záchranné služby a veřejné zdraví

OPATŘENÍ D.2.1
Legislativa a regionální smlouvy pro spolupráci zdravotnických záchranných služeb

OPATŘENÍ D.2.2
Spolupráce zdravotnických záchranných služeb

OPATŘENÍ D.2.3
Výměna informací v oblasti veřejného zdraví

D.3

Veřejná bezpečnost

OPATŘENÍ D.3.1
Posílení spolupráce v oblasti bezpečnosti

E

Kultura, vzdělávání a věda

E.1

Kultura

OPATŘENÍ E.1.1
Zachování a ochrana kulturního dědictví

OPATŘENÍ E.1.2
Spolupráce knihoven

E.2

Vzdělávání a věda

OPATŘENÍ E.2.1
Rozvoj spolupráce v oblasti výchovy a vzdělávání

OPATŘENÍ E.2.2
Rozvoj jazykových kompetencí

OPATŘENÍ E.2.3
Spolupráce oblasti poznávání a zprostředkovávání společné historie

F

Podpora přeshraniční spolupráce

F.1

Vytváření podmínek pro rozvoj spolupráce

OPATŘENÍ F.1.1
Vytváření a posilování přeshraničních vazeb

OPATŘENÍ F.1.2
Podpora projektů

F.2

Statistika

OPATŘENÍ F.2.1
Spolupráce statistických služeb

Silniční doprava

A.1

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Existence kvalitních dopravních propojení je základním předpokladem přeshraničního rozvoje hospodářské a sociální spolupráce. Vstupem do schengenského prostoru byly vytvořeny dobré rámcové podmínky pro rozvoj přeshraničního spojení. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa se nachází na průsečíku důležitých dopravních os. Hustota dopravní sítě je ve všech třech zemích rozdílná. Mimo toho zde existují kvalitativní rozdíly. V české a polské části stále existuje potřeba dalších investic.

Vývoj spolupráce

Na začátku 90. let stály v popředí zájmu obnova historických a vytváření nových přeshraničních spojení (hraničních přechodů). Podařilo se přispět k rozvoji dopravní sítě v této bývalé periferní oblasti díky realizaci mnoha investičních záměrů. I přes existenci schengenského prostoru nadále existují administrativní hranice a je potřeba i nadále spolupracovat.

Specifické cíle

1. Pokračování ve společném plánování rozvoje silniční sítě a koordinaci investic
2. Zlepšení stavu a zajištění údržby silniční sítě v příhraničí
3. Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

OPATŘENÍ A.1.1

Společné plánování a rozvoj silniční sítě, spolupráce v oblasti bezpečnosti silničního provozu

Vazba na specifický cíl

Pokračování ve společném plánování rozvoje silniční sítě a koordinaci investic, Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

Zdůvodnění

Pro rozvoj dopravy v Euroregionu je důležitou podmínkou přeshraniční koordinace. Koordinována rovněž musí být i spolupráce v oblasti bezpečnosti silničního provozu především s ohledem na různá národní pravidla silničního provozu a jazykovou bariéru (výměna informací).

Vhodné aktivity

Aktualizace koncepce rozvoje dopravy v Euroregionu / Společné plánování a koordinace investic / Koordinace oprav komunikací / Koordinace protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod na silniční infrastruktuře / Výměna informací v oblasti silniční dopravy / Inicie a realizace projektů ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu (vícejazyčné informace, značení, bezpečnostní opatření na přeshraničních tazích)

OPATŘENÍ A.1.2

Investice do nových a zlepšení stavu stávajících přeshraničních silničních spojení

Vazba na specifický cíl

Zlepšení stavu a zajištění údržby silniční sítě v příhraničí, Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

Zdůvodnění

Kvalitní dopravní infrastruktura je základním předpokladem pro rozvoj území Euroregionu. Kvalitní přeshraniční spojení umožňují integraci území. Nadále přetrvává potřeba velkých investic do zkvalitnění dopravní sítě (především mostů a některých silnic). Kvalitnější komunikace přispějí i ke zvýšení bezpečnosti.

Vhodné aktivity

Investice do infrastruktury pro přeshraniční spojení / Investice do napojení všech částí Euroregionu na přeshraniční dopravní tahy a na transevropskou síť

Železniční doprava a veřejná hromadná doprava

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

I v dnešní době zůstává na území Euroregionu železniční doprava konkurenceschopnou. Rozvoj železniční dopravy je velmi důležitý pro hospodářský rozvoj regionu i pro rozvoj cestovního ruchu. Rovněž důležitý pro zlepšení stavu životního prostředí.

Vývoj spolupráce

Díky spolupráci se podařilo obnovit např. historické spojení Harrachov – Sklarska Poreba. Podařilo se rovněž díky dlouholeté spolupráci zainteresovaných subjektů uvést v život společnou euroregionální jízdenku (spolupráce v oblasti veřejné dopravy).

Specifické cíle

1. Vytváření atraktivní společné dopravní nabídky pro obyvatele a turisty
2. Zlepšení kvality dosavadních přeshraničních spojení a iniciace nových propojení
3. Zvýšení bezpečnosti železniční dopravy díky modernizaci infrastruktury a nasazení modernějších vozidel
4. Zlepšení rámcových podmínek pro nasazování vozidel a pro udělování technických osvědčení pro jejich provoz

OPATŘENÍ A.2.1

Investice do nových a modernizace stávajících přeshraničních železničních spojení a veřejné hromadné dopravy

Vazba na specifický cíl

Zlepšení kvality dosavadních přeshraničních spojení a iniciace nových propojení / Zlepšení rámcových podmínek pro nasazování vozidel a pro udělování technických osvědčení pro jejich provoz

Zdůvodnění

V Euroregionu existuje velmi hustá železniční síť, do které se ovšem v druhé polovině min. století nedostatečně investovalo. Proto je zapotřebí modernizovat stávající propojení (např. elektrifikace) a iniciovat nová přeshraniční propojení a dostatek spojů.

Vhodné aktivity

Společná koordinace a plánování investic / Investice do infrastruktury pro přeshraniční spojení / Iniciace a zlepšení přeshraničních spojů, vč. návaznosti dále do regionů / Rozvoj integrované přeshraniční veřejné dopravy odpovídající potřebě / Podpora využívání železnice pro nákladní dopravu

OPATŘENÍ A.2.2

Vznik a rozvoj společných dopravních a turistických nabídek a jejich účinná propagace

Vazba na specifický cíl

Vytváření atraktivní společné dopravní nabídky pro obyvatele a turisty

Zdůvodnění

I přes nedostatek investic zůstává veřejná železniční doprava konkurenceschopnou. Díky spolupráci všech zainteresovaných subjektů se podařilo na území Euroregionu vytvořit společnou euroregionální jízdenku. Tato dopravní nabídka by mohla být ještě lépe využita díky propojení s nabídkami v oblasti cestovního ruchu. K tomu jsou zapotřebí fungující komunikační systémy.

Vhodné aktivity

Další rozvoj společné jízdenky / Koordinace jízdních řádů / Zdokonalení informačního systému o jízdních řádech a turistických aktivitách / Informační aktivity a kampaně (interaktivní aplikace pro chytré telefony a tablety, letáky, spoty v médiích) / Propojení dopravních nabídek a turistických zajímavostí

OPATŘENÍ A.2.3

Zjednodušení podmínek pro schválení železničních vozidel pro přeshraniční provoz

Vazba na specifický cíl

Zvýšení bezpečnosti železniční dopravy díky modernizaci infrastruktury a nasazení modernějších vozidel / Zlepšení rámcových podmínek pro nasazování vozidel a pro udělování technických osvědčení pro jejich provoz.

Zdůvodnění

Rozvoji přeshraniční železniční dopravy brání komplikace při schvalování vozidel pro přeshraniční provoz. Platí obecná mezinárodní a evropská legislativa, která nepostihuje místní provozní specifika (provoz na území tří států, velký sklon tratí). Pro některá zamýšlená spojení neexistují žádná schválená vozidla (např. přímé spojení Liberec – Zgorzelec – Görlitz, Liberec – Szklarska Poreba, Praha – Jelenia Góra). Je nezbytné zjednodušit požadavky národních a evropských norem pro provoz vozidel v ERN. Je třeba zajistit prostředky pro vybavení a náročný proces schválení vozidel pro mezinárodní provoz.

Vhodné aktivity

Prosazení zjednodušení a výjimek pro schválení vozidel na konkrétním úseku / Úpravy, vybavení a schvalování infrastruktury pro provoz dalších typů vozidel

Hospodářství a cestovní ruch

Hospodářství

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Hospodářský rozvoj hraje klíčovou roli v utváření regionu. V minulosti se region rozvíjel jako tradičně průmyslový. Důležitou roli v současné době hrají malé a střední podniky, proto je důležitá jejich podpora – především v jejich zaměření na inovace a perspektivní odvětví. Významným hospodářským faktorem v celém Euroregionu je cestovní ruch, kterému se věnuje samostatná tematická oblast b.2.

Vývoj spolupráce

Spolupráce byla od počátku založena na spolupráci hospodářských komor a vytváření podmínek pro navazování spolupráce podniků – především díky provozu kontaktních center pro spolupráci. Od roku 2003 se těžištěm spolupráce stala Cena inovace ERN.

Specifické cíle

1. Zintenzivnění stávajících kooperací a výměny informací mezi podniky a mezi podniky a školami
2. Vytváření příznivých podmínek pro rozvoj hospodářské spolupráce
3. Prezentace přeshraničního území jako atraktivního hospodářského prostoru
4. Systematická podpora inovací a vytvoření přeshraničního regionálního inovačního systému

OPATŘENÍ B.1.1

Podpora inovací

Vazba na specifický cíl

Systematická podpora inovací a vytvoření přeshraničního regionálního inovačního systému

Zdůvodnění

Na všech stranách ERN existují regionální inovační strategie mající za cíl vytvořit regionální inovační systém. Právě v propojení inovačních strategií přes hranice spočívá největší příležitost pro růst hospodářství založeného na znalostech. Předpokladem rozvoje inovací jsou dostupné služby a potřebná infrastruktura.

Vhodné aktivity

Spolupráce důležitých aktérů inovačního systému (veřejné správy, poskytovatelů služeb, škol, výzkumných institucí, podniků) / Výměna zkušeností / Podpora vytváření kvalifikační nabídky odpovídající potřebám hospodářské sféry / Rozvoj a intenzivnější využívání struktur pro výzkum a vývoj (vč. podpory soukromých/státních výzkumných iniciativ v příhraničí) / Zajištění internacionality vysokého školství / Prohloubení kooperací mezi vysokými školami/univerzitami a také mezi vysokými školami a podniky ve všech třech zemích (výměny studentů, praxe) / Spolupráce v rámci inovačních strategií, společná opatření

OPATŘENÍ B.1.2

Podpora hospodářské spolupráce a prezentace společného hospodářského prostoru

Vazba na specifický cíl

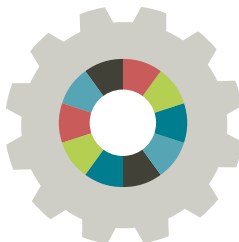
Vytváření příznivých podmínek pro rozvoj hospodářské spolupráce / Společná prezentace přeshraničního území jako atraktivního hospodářského prostoru

Zdůvodnění

Přeshraniční hospodářský prostor nabízí výhody pro investory, které je třeba prezentovat jak regionálně, tak i nadregionálně. Je třeba formulovat a prezentovat výhody této lokality. Snahy všech aktérů musí být nasměrovány na vytváření vhodných podmínek pro spolupráci.

Vhodné aktivity

Podpora prezentace regionálních produktů / Informace pro podnikatele o sousedních trzích a podmínkách podnikání / Spolupráce vysokých škol a dalších vzdělávacích institucí s podniky / Společná prezentace regionu / Vytváření přeshraničních klastrů / Spolupráce EURES poradců a partnerů na trhu práce / Posílení mobility na trhu práce / Odbourávání byrokratických překážek / Podpora euroregionálních hospodářských koloběhů / Optimalizace územního plánování a využívání dotačních nástrojů

Cestovní ruch

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Cestovní ruch hraje klíčovou roli v hospodářském rozvoji Euroregionu a stále existuje potenciál pro jeho rozvoj. Všechny strany patří v rámci svých zemí k turisticky nejatraktivnějším regionům, a to především díky přírodnímu bohatství. Do regionu lákají návštěvníky především hory. Region ale nabízí mimo jiné i zajímavé skalní útvary, skalní města, jeskyně i vodní plochy. Je zde rovněž soustředěno velké historicko-kulturní bohatství: velké množství hradů a zámků, sakrálních i industriálních památek a v neposlední řadě také oblast podstávkových domů.

Kromě toho se v regionu nabízí také mnoho rekreačních zařízení a aktivit, které lze navštěvovat, resp. provozovat celoročně a nezávisle na počasí.

Vývoj spolupráce

Na začátku spolupráce se pozornost soustředila na výměnu informací o strukturách podpory cestovního ruchu a o turistické nabídce sousedních zemí. Byly vydávány společné vícejazyčné informační materiály. Probíhají společné prezentace na veletrzích cestovního ruchu. V roce 1999 byla připravena Koncepce cestovního ruchu v ERN. Vznikly euroregionální trasy pro cyklisty i pěší

(hlavním tématem je cyklotrasa Odra-Nisa). V posledních letech vznikají např. projekty Severní Hřebenovka či Via Sacra. V současné době je předmětem zájmu zvyšování kvality.

Specifické cíle

1. Zefektivnění koncepční spolupráce a koordinace rozvoje cestovního ruchu
2. Zlepšení infrastruktury a služeb navázaných na klíčové přeshraniční produkty/projekty
3. Zvýšení atraktivity nabídek a produktů cestovního ruchu v ERN a jejich efektivní propagace

OPATŘENÍ B.2.1

Koordinace rozvoje cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zefektivnění koncepční spolupráce a koordinace rozvoje cestovního ruchu

Zdůvodnění

V jednotlivých zemích existují rozdílné představy o rozvoji cestovního ruchu. Je proto důležité zlepšit koordinaci a spolupráci již stávajících destinačních managementů. Na polské straně ERN v podstatě chybí fungující destinační management. Existuje potenciál pro zvýšení vzájemné informovanosti o nabídkách v cestovním ruchu přes hranice. K tomu mohou být využity nové trendy, např. mobilní aplikace, geocaching.

Vhodné aktivity

Aktualizace koncepce rozvoje cestovního ruchu / Vytváření a rozvoj vhodných kooperačních struktur / Spolupráce v oblasti marketingu – image Euroregionu / Rozvoj spolupráce destinačních managementů

OPATŘENÍ B.2.2

Investice do infrastruktury a služeb cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zlepšení infrastruktury a služeb navázaných na klíčové přeshraniční produkty/projekty

Zdůvodnění

Největší slabinou oblasti cestovního ruchu je především nedostatečná kvalita cestovního ruchu, což může mít za následek odliv návštěvníků. Některé oblasti nedisponují dostatečně vyvinutou infrastrukturou cestovního ruchu.

Vhodné aktivity

Investice do infrastruktury a služeb přeshraničního významu / Zlepšování kvality turistické infrastruktury a služeb cestovního ruchu přeshraničního významu / Spolupráce v oblasti pěší turistiky, cykloturistiky a vodní turistiky / Aktivity k většímu využití turistického potenciálu technických (průmyslových) památek / Inicie kontrol kvality služeb

OPATŘENÍ B.2.3

Vytváření a propagace přeshraničních nabídek a produktů cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zvýšení atraktivity nabídek a produktů cestovního ruchu v ERN a jejich efektivní propagace

Zdůvodnění

V území stále ještě není dostatek kvalitních produktů cestovního ruchu. Velkou překážkou rozvoje spolupráce v cestovním ruchu je jazyková bariéra a z ní vyplývající nedostatečná propagace produktů v jednotlivých jazycích. Prázdninový region je třeba dále koncipovat a rozvíjet a vytvářet a propagovat nové turistické produkty.

Vhodné aktivity

Vytváření společných nabídek a produktů / Prezentace turistických nabídek a produktů / Vícejazyčné informace pro turisty / Spolupráce v oblasti pěší turistiky, cykloturistiky (přeshraniční trasování) a propojení stezek / Využití moderních komunikačních prostředků / Propojení společné jízdenky s internetovými turistickými a rezervačními systémy / Aktivity k zachováání kultury krajiny

Ochrana životního prostředí a klimatu, energetika

C

PRIORITNÍ OBLAST OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KLIMATU, ENERGETIKA

Ochrana životního prostředí a klimatu

C.1

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Udržitelné využívání zdrojů, zachování druhově pestré fauny i flóry a také osobitý charakter a krása přírody a krajiny jsou základními předpoklady pro kvalitu života obyvatel a mají význam také coby „měkké“ regionální faktory pro hospodářský a turistický rozvoj v regionu trojzemí. V oblasti ochrany životního prostředí jde především o to, aby chráněná a lesní území nacházející se v Euroregionu byla zachována. Standardy pro kvalitu ovzduší, půdy a vody jsou z velké části stanoveny EU. Z toho vyplývají také společné přístupy. Opatření v ochraně klimatu slouží zachování přírodního prostoru v Euroregionu.

Vývoj spolupráce

Od začátku spolupráce (1994) bylo její těžiště sledování a zlepšování kvality vody v Lužické Nise (příprava a posuzování vodohospodářských projektů). Dalšími důležitými tématy byly: ochrana před povodněmi a hlásný systém při havarijním znečištění Nisy, přirozené zarybnění toku, omezení šíření invazních druhů rostlin podél toku a v poslední době i práce s veřejností a turistické využití Nisy.

Specifické cíle

1. Zlepšení stavu životního prostředí (snížení znečištění)
2. Zachování a zlepšení kvality vody, vytváření nedotčené pobřežní zóny
3. Zachování a udržitelné turistické využívání přírodních zdrojů
4. Efektivní spolupráce v prevenci a zamezení přírodních katastrof a dalších rozsáhlých škodných událostí

OPATŘENÍ C.1.1

Spolupráce v ochraně životního prostředí a klimatu

Vazba na specifický cíl

Zlepšení stavu životního prostředí (snížení znečištění) / Zachování a zlepšení kvality vody, vytváření nedotčené pobřežní zóny / Efektivní spolupráce v prevenci a zamezení přírodních katastrof a dalších rozsáhlých škodných událostí

Zdůvodnění

Díky spolupráci a realizaci společných projektů se podařilo zlepšit stav životního prostředí. Tyto aktivity musí pokračovat mj. se zohledněním Naturity 2000 a Evropské rámcové směrnice o vodách. Lesy, vodní toky, parky a zahrady jsou nedílnou součástí krajiny. Musí být zachovány jak ve své ochranné funkci, tak i jako území pro aktivní odpočinek.

Vhodné aktivity

Spolupráce v ochraně chráněných lokalit soustavy NATURA 2000 / Spolupráce při odstraňování neofytů / Spolupráce při naplňování Evropské rámcové směrnice o vodách / Opatření k naplňování klimatických cílů EU / Ekologické vzdělávání a lesní pedagogika / Výměna informací, odborné vzdělávání, odborné konference a oborově specifické analýzy / Práce s veřejností

OPATŘENÍ C.1.2

Udržitelné využívání zdrojů

Vazba na specifický cíl

Zlepšení stavu životního prostředí (snížení znečištění) / Zachování a udržitelné turistické využívání přírodních zdrojů

Zdůvodnění

V popředí stojí rozdílné přístupy pro zachování přírodních zdrojů. Nalezení konsensu mezi všemi důležitými aktéry pro využití a zachování přírody není důležité pouze na národní úrovni, ale také v rámci celého Euroregionu. Kvůli demografickému vývoji (úbytek obyvatelstva) je účelné sledovat spolupráci v oblastech zásobování obyvatelstva přeshraničně, mj. oblasti zásobování vodou, čištění odpadních vod, odpadové hospodářství a recyklace.

Vhodné aktivity

Koncepce, studie a projekty k udržitelnému využívání přírodních zdrojů / Spolupráce v ochraně přírody, péči o krajinu, při ochraně a využívání lesa a půdy / Výměna zkušeností, semináře, konference / Informační aktivity

OPATŘENÍ C.1.3

Spolupráce při přírodních katastrofách a jejich prevenci

Vazba na specifický cíl

Efektivní spolupráce v prevenci a zamezení přírodních katastrof a dalších rozsáhlých škodných událostech

Zdůvodnění

Pro předcházení katastrofám je zapotřebí účinných preventivních opatření. Přitom je důležitá informovanost jak na odborné úrovni, tak i u široké veřejnosti, aby bylo možné v případě škodných událostí účinně reagovat. Pro zkrácení reakčních časů u škodných událostí je nutné zlepšit hlásné systémy (systémy včasného varování).

Vhodné aktivity

Optimalizace hlásných systémů / Vzájemná pomoc při přírodních katastrofách a rozsáhlých škodných událostech / Realizace preventivních opatření pro předcházení přírodním katastrofám / Informační systémy pro veřejnost

Energetika

TEMATICKÁ
OBLAST

C.2

Charakteristika oblasti

Pro další snižování skleníkových plynů získávají na významu úspory energií a využívání obnovitelných zdrojů energie. Efektivní využívání energií je díky evropským klimatickým cílům, rostoucím cenám energií a ubývajícím přírodním zdrojům stále důležitějším tématem. Národní koncepce a záměry mají díky geografické blízkosti společné styčné plochy. Vzájemně se odlišují, mohou však mít dopady na sousední země. Prostorová blízkost aktérů je však také dobrým předpokladem pro budoucí trvalou spolupráci a společná řešení.

Vývoj spolupráce

Spolupráce v oblasti energií se začala rozvíjet teprve v posledních letech a je teprve na počátku. Na území ERN působí několik energetických agentur, které mají zájem o spolupráci a které realizovaly společně již několik projektů.

Specifické cíle

Vytvoření prostředí, které podporuje spolupráci v efektivním využívání energie, energetických úsporách, ve využívání obnovitelných zdrojů energie a zavádění nových technologií

OPATŘENÍ C.2.1

Transfer zkušeností v oblasti energetiky a společné pilotní projekty

Vazba na specifický cíl

Vytvoření prostředí, které podporuje spolupráci v efektivním využívání energie, energetických úsporách, ve využívání obnovitelných zdrojů energie a zavádění nových technologií

Zdůvodnění

V Euroregionu byla zahájena spolupráce mezi institucemi a agenturami v oblasti energií. Tuto spolupráci je potřeba zintenzivnit (vč. zapojení nových partnerů).

Vhodné aktivity

Vytváření sítí spolupracujících subjektů a institucí v oblasti energetiky / Výměna informací a zkušeností / Spolupráce při aplikaci evropské legislativy / Pilotní projekty, testování nových metod / Spolupráce při snižování emisí CO₂

Řízení rizik

Krizové řízení

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Euroregion je územím, které v sobě skrývá potenciál ohrožení. Reliéf krajiny s klimaticky obtížnými horami vytváří z povodňového nebezpečí specifický jev. To klade velmi vysoké požadavky na přeshraniční koordinaci a rychlost zásahu. Kromě povodňových rizik zde existují i požární rizika či rizika kontaminací. Spolupráce v oblasti prevence a krizového řízení tak má vliv i na ochranu životního prostředí.

Vývoj spolupráce

Spolupráce na poli bezpečnosti se rozvíjela od samého vzniku ERN a to především v podobě společných cvičení, soutěží a konferencí hasičů. Spolupráce se postupně rozšiřovala i o další oblasti a příslušné subjekty a v roce 2003 vzniklo Fórum bezpečnosti sdružující bezpečnostní složky všech tří zemí. Byly iniciovány mezivládní dohody a pracuje se na tvorbě společného zásahového dokumentu.

Specifické cíle

1. Zvýšení schopnosti složek zabývajících se bezpečností rychle reagovat na přeshraniční ohrožení
2. Zintenzivnění spolupráce odborníků na boj s nebezpečím
3. Příspěvní k vytvoření legislativních podmínek umožňujících operativní přeshraniční zásahy
4. Zvýšení povědomí o bezpečnosti mezi širokou veřejností

OPATŘENÍ D.1.1
Legislativa a regionální smlouvy pro krizové řízení

Vazba na specifický cíl
Příspěvní k vytvoření legislativních podmínek umožňujících operativní přeshraniční zásahy

Zdůvodnění
Mezistátní právní úpravy a smlouvy tvoří předpoklady pro efektivní spolupráci v oblasti krizového řízení (mj. v oblasti záchranných služeb, hasičů). Je potřeba tyto úpravy iniciovat a zasazovat se o jejich zavedení. Na tomto základě mohou být sjednávány regionální dohody. ERN může přispět v této oblasti svými dlouholetými zkušenostmi.

Vhodné aktivity
Právní analýzy, studie / Semináře, konference / Inicie nutných právních změn na státní a federální úrovni / Spolupráce při přípravě a implementaci regionálních dohod

OPATŘENÍ D.1.2
Vytvoření účinného systému krizového řízení

Vazba na specifický cíl
Zvýšení schopnosti složek zabývajících se bezpečností rychle reagovat na přeshraniční ohrožení / Zintenzivnění spolupráce odborníků na boj s nebezpečím / Zvýšení povědomí o bezpečnosti mezi širokou veřejností

Zdůvodnění
I když v ERN existují zavedené struktury spolupráce v oblasti krizového řízení, je stále zapotřebí zajistit vyšší flexibilitu a efektivitu tohoto systému. Je třeba jej neustále přizpůsobovat aktuálním rámcovým podmínkám (nové národní a evropské úpravy, změny národních struktur). Také existuje prostor pro zvýšení povědomí o bezpečnosti mezi širokou veřejností a opatření v oblasti prevence rizik.

Vhodné aktivity
Koordinace spolupráce všech dotčených institucí / Společná cvičení / Výměna informací (přes pružný informační systém) / Vybavení zásahových jednotek (hasiči, zdravotní záchranné služby, krizové řízení) kompatibilní technikou / Zavedení společných zásahových dokumentů / Práce s veřejností (zaměření na prevenci)

Záchranné služby a veřejné zdraví

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Oblasti veřejného zdraví a záchranné služby do značné míry ovlivňují kvalitu života obyvatel. Rychlá vzájemná pomoc a podpora, zvláště při nehodách a při ohroženích, přispívají ke zvýšení bezpečnosti obyvatel. Potřeba informovanosti existuje v oblasti šíření nemocí/epidemií a prevence. Mimoto existují možnosti přeshraničních preventivních opatření v oblasti veterinární péče.

Vývoj spolupráce

V roce 2007 byla podepsána dohoda zdravotnických záchranných služeb ERN o spolupráci a přeshraniční pomoci. Pravidelně byly realizovány odborné konference, cvičení a projekty. Pozornost byla soustředěna na legislativní úpravy spolupráce. V oblasti veřejného zdraví vznikl hlásný systém infekčních onemocnění.

Specifické cíle

1. Vytvoření fungujícího systému spolupráce zdravotnických záchranných služeb
2. Zvýšení kompatibility vybavení záchranných služeb
3. Vytvoření vhodné mezinárodní právní úpravy pro každodenní přeshraniční spolupráci záchranných služeb
4. Zlepšení výměny informací a zkušeností v oblasti veřejného zdraví

OPATŘENÍ D.2.1
Legislativa a regionální smlouvy pro spolupráci zdravotnických záchranných služeb

Vazba na specifický cíl
Vytvoření vhodné mezinárodní právní úpravy pro každodenní přeshraniční spolupráci záchranných služeb

Zdůvodnění
K efektivní spolupráci je zapotřebí mezivládní právní úprava. Tyto smlouvy je pak zapotřebí implementovat na regionální úrovni. Tyto úpravy je třeba iniciovat a následně podporovat jejich realizaci.

Vhodné aktivity
Právní analýzy, studie / Semináře, konference / Spolupráce při přípravě a implementaci regionálních dohod

OPATŘENÍ D.2.2
Spolupráce zdravotnických záchranných služeb

Vazba na specifický cíl
Vytvoření fungujícího systému spolupráce zdravotnických záchranných služeb / Zvýšení kompatibility vybavení záchranných služeb

Zdůvodnění
V Euroregionu existuje dobrá spolupráce záchranných služeb. Kvalitu této spolupráce je nutné udržovat na vysoké úrovni a dále ji rozvíjet. Nadále přetrvává potřeba společného (zejména jazykového) vzdělávání a dovybavení středisek kompatibilní technikou.

Vhodné aktivity
Koordinace fungování záchranných služeb / Konference, odborné semináře k zajištění výměny zkušeností a informací / Společné koordináční a školicí středisko / Společná cvičení / Jazykové a odborné vzdělávání odborných pracovníků / Vybavení vhodnou kompatibilní technikou

OPATŘENÍ D.2.3
Výměna informací v oblasti veřejného zdraví

Vazba na specifický cíl
Prohloubení výměny informací a zkušeností v oblasti veřejného zdraví

Zdůvodnění
Na základě volného pohybu v osobní dopravě je stále důležitější rychlá výměna informací v oblasti veřejného zdraví. Předpokladem pro to je kontinuální spolupráce.

Vhodné aktivity
Výměna informací ohledně epidemiologické situace a v ostatních lékařských oborech / Organizování konferencí/seminářů pro odborníky ve zdravotnictví / Analýza očkování / Pokračování výměny informací ohledně kvality vod určených ke koupání – poskytování informací veřejnosti / Spolupráce v oblasti telemedicíny

Veřejná bezpečnost

TEMATICKÁ
OBLAST

D.3

Charakteristika oblasti

Se vstupem České republiky a Polska do schengenského prostoru a s tím souvisejícím zrušením stálých hraničních kontrol vznikla větší potřeba policejní i soudní spolupráce. Oblast veřejné bezpečnosti se stala předmětem veřejného zájmu. Specifickou oblastí jsou civilizační rizika – především kriminalita. Rozdílné životní úrovně představují rizikový faktor ke zvýšení přeshraniční kriminality.

Vývoj spolupráce:

Spolupráce v této oblasti se rozvíjela od roku 1991 v rámci euroregionální pracovní skupiny, později přímo na úrovni policejních struktur a soudů. Pro zajištění komplexního uchopení tématu bezpečnosti vzniklo v roce 2003 Fórum bezpečnosti (FORBES).

Specifické cíle:

1. Zajištění veřejné bezpečnosti
2. Snížení kriminality v příhraničí

OPATŘENÍ D.3.1

Posílení spolupráce v oblasti bezpečnosti

Vazba na specifický cíl

Zajištění veřejné bezpečnosti /
Snížení kriminality v příhraničí

Zdůvodnění

Bezpečnost obyvatelstva je faktorem, který přispívá ke kvalitě života v příhraničí. Díky otevření hranic narůstá potřeba policejní a soudní spolupráce. Rychlá výměna informací a společné postupy jsou předpokladem pro řešení přestupků a trestných činů.

Vhodné aktivity

Koordinace fungování policie, státních zastupitelství a dalších bezpečnostních orgánů / Realizace konferencí, odborných seminářů / Harmonizace společných postupů / Společné hlídky / Zavádění kamerových monitorovacích systémů / Společná cvičení / Jazykové a odborné vzdělávání / Vybavení jednotek kompatibilní technikou / Opatření proti exkluzi sociálních menšin

Kultura

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Historicky utvářená pestrá kulturní krajina Euroregionu má být zachována a dále rozvíjena s cílem zachování kulturního dědictví, utváření regionální identity a také jako místní potenciál, a jako významný potenciál rozvoje cestovního ruchu. Srbská kultura představuje zvláštnost Horní Lužice. Pro oblast kultury jsou obzvláště důležitá témata, jako jsou památky, knihovny, krajina podstávkových domů, parky, zahrady atd.

Vývoj spolupráce

Od doby existence Euroregionu byly vyměňovány praktické zkušenosti odborníků, organizovány odborné konference a pracovní setkání, např. knihoven, muzeí a institucí památkové péče. Spolupráce se rozvíjela především prostřednictvím konkrétních projektů. V posledních letech se do popředí důležitosti dostávají kulturní akce či společné publikace zaměřené na veřejnost. Probíhala výměna v oblasti tradičních řemesel v souvislosti

s rekonstrukcemi kulturních památek. Intenzivněji se pracovalo s veřejností pro zvýšení povědomí ohledně společného kulturního dědictví.

Specifické cíle

1. Zpřístupnění kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a vytváření společné identity
2. Zachování památkové krajiny a práce s veřejností
3. Prohloubení spolupráce knihoven

OPATŘENÍ E.1.1

Zachování a ochrana kulturního dědictví

Vazba na specifický cíl

Zpřístupnění kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a vytváření společné identity / Zachování památkové krajiny a práce s veřejností

Zdůvodnění

Euroregion je charakteristický svou pestrou kulturní krajinou. Toto kulturní dědictví je třeba zachovat veřejnosti a dále jej zpřístupňovat (vč. infrastruktury). Toto platí také pro lokální tradice a zvyky. Jednotlivá kulturní centra mají být dále rozvíjena, propojována a propagována. Zahrnuta mají být také opatření rekonstrukce a obnovy historických, kulturních a technických památek euroregionálního významu (mj. také podstávkové domy).

Vhodné aktivity

Odborné semináře, konference, školení / Společné výstavy / Propojování kulturních institucí, také digitální / elektronické / Vydávání společných knih a publikací / Kulturní akce pro mládež a širokou veřejnost / Studie, koncepce / Rozvoj a zachování kulturních institucí s euroregionálním významem (ERN)

OPATŘENÍ E.1.2

Spolupráce knihoven

Vazba na specifický cíl

Prohloubení spolupráce knihoven / Zpřístupnění kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a podpora pro vytváření společné identity

Zdůvodnění

Knihovny jsou důležitým subjektem v kulturním životě Euroregionu. Jejich vzájemné propojení a spolupráce může zpřístupnit obrovských zdroj informací. Knihovny mají díky svému bezprostřednímu kontaktu s obyvateli dobrý předpoklad přispět k posílení euroregionální kulturní identity.

Vhodné aktivity

Konference, semináře, výměna pracovníků / Kulturní a vzdělávací nabídky pro veřejnost (výstavy, soutěže) / Jazykové vzdělávání odborných pracovníků / Rozšiřování digitálních / elektronických propojení / Digitalizace literatury

Vzdělávání a věda

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Znalosti regionu a jeho zvláštností jsou předpokladem pro pochopení sousedů. Existuje spolupráce institucí v oblasti vzájemného poznávání a jazykového vzdělávání. Spolupráce všech vzdělávacích institucí a iniciativ celoživotního vzdělávání vytváří dobrý základ pro odbourávání předsudků, pro dobré soužití a také k posílení regionální identity.

Vývoj spolupráce

Jako výsledek spolupráce vzdělávacích institucí vznikly např. informační portál pro školy, certifikát KOMPETENT₄, mezinárodní vzdělávací platforma pro strojírenství, odborné vzdělávání pedagogických pracovníků či popularizační akce pro veřejnost (festivaly vzdělávání). Spolupráce vysokých škol je koordinována Akademickým koordinačním centrem v ERN. V oblasti dějin zintenzivnili historici svou výzkumnou činnost a zpřístupnili své poznatky široké veřejnosti.

Specifické cíle

1. Inicie společných vzdělávacích aktivit (včetně euroregionálního jazykového a interkulturního vzdělávání)
2. Podpora spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí
3. Zvýšení povědomí o sousedních zemích
4. Lepší poznání a pochopení společné historie

OPATŘENÍ E.2.1

Rozvoj spolupráce v oblasti výchovy a vzdělávání

Vazba na specifický cíl

Inicie společných vzdělávacích aktivit (včetně euroregionálního jazykového a interkulturního vzdělávání) / Podpora spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí / Zprostředkování vědění široké veřejnosti / Lepší poznání a pochopení společné historie

Zdůvodnění

Společné vzdělávací nabídky pro děti, mládež i dospělé všech tří sousedních zemí ve všech fázích života jsou základem pro odbourávání předsudků, chápavé soužití a pro posílení společné euroregionální identity. Rozdílné vzdělávací systémy, nedostatečné rámcové podmínky pro výměnu pedagogického personálu a chybějící finanční zabezpečení dlouhodobějších kooperací patří k významným úkolům přeshraničního rozvoje vzdělávání.

Vhodné aktivity

Inicie nových a rozvoj stávajících vzdělávacích nabídek, programů, projektů (např. rozvoj euroregionálních kompetencí – KOMPETENT₄) / Praxe s odborným a jazykovým vzděláváním / Výměna zkušeností a spolupráce učitelů a odborného pedagogického personálu

/ Výměnné a studijní pobyty / Sportovní aktivity / Spolupráce v oblasti kvality výchovy a vzdělávání / Zachování a příp. rozvoj přeshraničních nabídek vzdělávacích institucí / Lepší propagace nabídek a práce s veřejností

OPATŘENÍ E.2.2

Rozvoj jazykových kompetencí

Vazba na specifický cíl

Inicie společných vzdělávacích aktivit (včetně euroregionálního jazykového a interkulturního vzdělávání) / Podpora spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí

Zdůvodnění

Interkulturní kompetence a znalost jazyka sousedů (čeština, němčina, polština, lužická srbština) získávají čím dál více na důležitosti pro podniky i obyvatele. Je důležité zajistit ve všech fázích vzdělávání přístup k jazykovému vzdělávání.

Vhodné aktivity

Vytvoření systému jazykového vzdělávání na všech vzdělávacích úrovních / Motivační a informační kampaně / Studijní cesty a pobyty / Příprava a realizace nabídek jazykového vzdělávání / Podpora inovací v jazykovém vzdělávání / Mezikulturní výchova

OPATŘENÍ E.2.3

Spolupráce v oblasti poznávání a zprostředkovávání společné historie

Vazba na specifický cíl

Zvýšení povědomí o sousedních zemích / Lepší poznání a pochopení společné historie

Zdůvodnění

Poznávání společné historie může přispět k vytvoření euroregionální identity. Znalost historie a její společná interpretace je předpokladem k odbourání vzájemných předsudků a rozvoje spolupráce v jakékoliv oblasti. Historici již mnoho oblastí historie odborně zpracovali. Existuje velký potenciál rozšířit tyto cenné informace populární formou mezi širokou veřejnost.

Vhodné aktivity

Vědecké práce historiků / Sborníky, odborné publikace / Odborné konference / Publikace pro podporu výuky dějepisu / Webové prezentace / Interaktivní aplikace / Výstavy, projektové dny / Spolupráce vzdělávacích institucí v oblasti historie / Populárně-vědecké akce pro mládež a širokou veřejnost

Podpora přeshraniční spolupráce

F

PRIORITNÍ OBLAST PODPORA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Vytváření podmínek pro rozvoj spolupráce

F.1

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Přeshraniční spolupráce se ve většině případů nerozvíjí automaticky a jednoduše a je potřeba ji systematicky v území podporovat. Je úkolem především místních a regionálních samospráv vytvářet podmínky pro rozvoj spolupráce na svém území a podporovat konkrétní přeshraniční iniciativy přispívající k integraci přeshraničního regionu. V rámci dosavadní práce vyplynulo, že je třeba koordinovat odlišné kompetence institucí.

Vývoj spolupráce

Již v roce 1991 byl založen Euroregion Neisse-Nisa-Nysa s hlavním cílem podporovat rozvoj přeshraniční spolupráce na svém území. Jednalo se o iniciativu vzniklou zdola – hlavními aktéry byly obce a okresy. Jednalo se o první euroregion v zemích Střední a Východní Evropy. Od té doby se aktivity ERN soustředí na vytváření vhodných podmínek pro spolupráci a její podporu realizovanou především prostřednictvím Fondu malých projektů (mikroprojektů).

Specifické cíle

1. Vytváření a posilování přeshraničních vazeb mezi institucemi, sdruženími a obyvateli
2. Zajištění toku informací přes hranice
3. Vytváření platform pro spolupráci
4. Posilování stávající přeshraniční spolupráce prostřednictvím konkrétních projektů
5. Inicie a podpora konkrétních nových projektů

OPATŘENÍ F.1.1

Vytváření a posilování přeshraničních vazeb

Vazba na specifický cíl

Vytváření a posilování přeshraničních vazeb mezi institucemi, sdruženími a obyvateli / Zajištění toku informací přes hranice Vytváření platform pro spolupráci

Zdůvodnění

Hranice stále představují bariéru. Přeshraniční spolupráci je tedy zapotřebí aktivně iniciovat a podporovat její rozvoj. Prostřednictvím Euroregionu je zapotřebí propojovat různé regionální aktéry, pomáhat jim v odborné spolupráci a konkrétních projektech. Je zapotřebí zabezpečit tok informací přes hranice a také zprostředkovávat kontakty na všech úrovních.

Vhodné aktivity

Podpora fungování kooperačních struktur / Konference, semináře, workshopy, setkávání, atp. / Koordinace práce odborných i politických grémií (pracovní skupiny expertů) / Výměna informací a zkušeností / Vytváření společných stanovisek a pozic / Definice společných rozvojových priorit a jejich implementace (strategie a akční plány)

OPATŘENÍ F.1.2

Podpora projektů

Vazba na specifický cíl

Posilování stávající přeshraniční spolupráce prostřednictvím konkrétních projektů / Inicie a podpora konkrétních nových projektů

Zdůvodnění

Přeshraniční spolupráce přináší největší efekty, pokud se realizují konkrétní projekty s viditelnými výsledky. Dopady mají prospět společnému území. Proto mají být podporovány projekty velkých a zkušených institucí, ale také projekty malých žadatelů. V některých konkrétních případech je nutná pomoc při hledání partnera. Na základě regionálních potřeb a společné strategie má Euroregion iniciovat projektové záměry a tyto případně i sám realizovat.

Vhodné aktivity

Pokračování správy decentralizovaného Fondu malých projektů (mikroprojektů) prostřednictvím Euroregionu / Inicie projektových záměrů / Informační kampaně / Informační akce a školení pro žadatele / Asistence při přípravě projektů / Zapojení ERN do přípravy a realizace programů přeshraniční spolupráce, spolurozhodování o projektech

Statistika

F.2

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Jedním z hlavních předpokladů úspěšného rozvoje přeshraniční spolupráce je vzájemné poznání – uvědomění si podobností a odlišností. Proto hraje statistická spolupráce významnou roli od samého počátku rozvoje spolupráce v ERN

Vývoj spolupráce

Statistické služby jednotlivých částí ERN spolupracují již od založení ERN na tom, aby byla k dispozici srovnatelná datová základna. Jejich práce se soustředí na sjednocení metodiky a následný výběr a publikaci dat charakterizujících společné území. Výsledkem spolupráce je několik desítek statistických publikací (metodických, komplexních o ERN – ročenky, cyklus publikací o městech a okresech ERN, či o euroregionech na různých hranicích, tematické publikace – ceny, příjmy...)

Specifické cíle

Poskytovat věrohodné a srovnatelné statistické informace o situaci ERN

OPATŘENÍ F.2.1

Spolupráce statistických služeb

Vazba na specifický cíl

Poskytovat věrohodné a srovnatelné statistické informace o situaci ERN

Zdůvodnění

Výsledkem spolupráce statistických služeb ERN je vytvoření souboru srovnatelných dat popisujících socio-ekonomickou situaci ERN a rovněž umožňující srovnání ERN s dalšími euroregiony. I nadále bude důležité překonávat rozdíly v metodice různých národních statistik.

Vhodné aktivity

Zpracování srovnávacích publikací a analýz /
Výměna zkušeností, vzájemná informovanost –
konference, semináře /
Aktivity zaměřené na
zpřístupnění srovnatelných statistických informací
o socio-ekonomické situaci Euroregionu

Implementace

Hlavním nástrojem implementace strategie bude tzv. akční plán. Smyslem akčního plánu je vytipovat v rámci navržené strategie konkrétní aktivity (pilotní projekty), jejichž realizace by nejvíce přispěla k dosažení stanovených cílů. Akční plán bude k dispozici v elektronické podobě na stránkách Euroregionu.

Každý z projektů by měl být rozpracován v následujících oblastech:

- Název projektu
- Potencionální vedoucí partner a partneři projektu
- Popis projektu (aktivity, cílové skupiny, výstupy)
- Cíle projektu
- Náklady projektu
- Doba trvání projektu (harmonogram)
- Možné zdroje financování

Závěr

Strategie rozvoje Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa má přispět k dalšímu systematickému rozvoji spolupráce v našem společném trojzemí. Definuje oblasti, ve kterých má rozvoj přeshraniční spolupráce největší přidanou hodnotu. Pro každou tematickou oblast jsou definovány cíle a navržena opatření k jejich dosažení.

Dokument vznikl třístranně ve spolupráci s odborníky a subjekty zapojenými do přeshraniční spolupráce. Představuje důležitý podklad pro definování priorit a přeshraničních projektů v operačních programech na léta 2014–2020.

Partneři

Dokument vznikl díky konstruktivní spolupráci následujících partnerů:

CZ

- Liberecký kraj
- Členové odborných skupin EUREX Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

PL

- členské obce a okresy polské strany ERN (Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa)

DE

- Landkreis Görlitz
- Landkreis Bautzen
- Regionaler Planungsverband Oberlausitz – Niederschlesien
- Marketing-Gesellschaft, Oberlausitz-Niederschlesien mbH
- Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische, Oberlausitz mbH
- ZVON – Verkehrsverbund, Oberlausitz-Niederschlesien GmbH
- Touristische Gebietsgemeinschaft NEISSELAND e.V.
- Pontes
- Europastadt GörlitzZgorzelec GmbH
- DGB-Bezirk Sachsen
- Bauernverband Oberlausitz e.V.
- Technische Universität Dresden
- Richter + Kaup Ingenieure I Planer
- Industrie- und Handelskammer Dresden, Geschäftsstelle Görlitz
- Hochschule Zittau/Görlitz
- Handwerkskammer Dresden
- Industrie- und Handelskammer Dresden
- Industrie- und Handelskammer Dresden Geschäftsstelle Zittau
- Internationales Hochschulinstitut Zittau
- ILE-Koordinierungsbüro c/o Gemeindeverwaltung Kirschau
- ILE Gebiet Lausitzer Seenland /Grontmij GmbH Niederlassung Rietschen
- TGG „Feriengebiet Oberlausitzer Bergland“ e. V.
- TGG Naturpark Zittauer Gebirge/ Oberlausitz e.V.
- ILE Gebiet Naturpark Zittauer Gebirge / Zittauer Stadtentwicklungsgesellschaft mbH

kontakty

Kancelář Liberec

Euroregion Nisa, regionální sdružení
Tř. 1. máje 858/26
46001 Liberec III
tel.: +420 485 340 991
tel.: +420 485 340 988
www.ern.cz

Geschäftsstelle Zittau

Euroregion Neisse e. V.
Hochwaldstrasse 29
02763 Zittau
Telefon: +49 (0) 3583 57500
Telefax: +49 (0) 3583 512517
www.neisse-nisa-nysa.org

Biuro Jelenia Góra

Stowarzyszenie Gmin Polskich
Euroregionu Nysa
ul. 1 Maja 57
58-500 Jelenia Góra
Telefon: +48 75 7676-470
Telefax: +48 75 7676-470
www.euroregion-nysa.pl